

جمهوری اسلامی ایران

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

استان خوزستان (شهرستان ایذه)

بانوی طلبه و خانواده

استاد راهنما : زینب عالی پور

نویسنده‌گان : فاطمه کارگر ، کوثر کیانی ، فرزانه زیلایی ، سیما جمشیدی ، صدیقه عالی پور

مدرسه‌ی علمیه‌ی حضرت زینب (س)

هر زنی با توجه به نقش مهمی که در خانواده ایفا می کند ، می تواند علاوه بر وظایف اجتماعی خودش ، با به عمل به دستورات دین در فضای خانه‌ی خویش ، بهترین الگوی عملی برای درک مسیر صحیح دینداری را در اختیار جامعه قرار دهد .

شاید از خودمان بپرسیم این زن چگونه می تواند در ضمن وظایفی که در خانواده دارد ، به جامعه‌ی خویش هم خدمت کند ؟

پاسخ این سؤال بسیار روشن است . یک بانوی طلبه می تواند تمامی این مسئولیت‌ها را در کنار هم داشته باشد ؛ چرا که با تربیت دینی در بستر خانواده می توان راه را برای رسیدن به جامعه‌ی ایده آل اسلامی مهیا کرد .

با آموزش اخلاق در محیط خانواده ، و تبلیغی که انجام می دهد و همچنین با جذب اطرافیان و بیان شیوه‌ای دین ، راه را برای حرکت در مسیر الی الله آسان می نماید ؛ پس یک شخص طلبه در زندگی خویش فراتر از سایر مسئولیت‌ها که فقط محدود به یک جا و یا یک مکان خاصی نمی شود ، حرکت می کند و خودش را محدود نمی کند ، در حقیقت طلبگی یک شغل نیست بلکه خدمت است و ایثار به هم نوع و تا جایی که بتواند و از عهده‌ی کار برآید راه را هموار می کند .

کلید واژه :

بانو ، طلبه ، خانواده ، مادری ، همسری

فهرست

۵.....	مقدمه .....
۸.....	طلبه و خود سازی .....
۹.....	۱. عبادت فاطمه(س) در کلام پیامبر(ص) .....
۹.....	۲. بانو امین و تزکیه‌ی نفس .....
۹.....	۳. ترک گناه ، محک صداقت در مسیر سیر و سلوک .....
۱۰.....	۴. پیامی از علامه حسن زاده آملی به جوانان .....
۱۱.....	نقش همسری .....
۱۱.....	۱. خانواده از دیدگاه اسلام .....
۱۲.....	۲. آثار دانشمندان غربی در مورد ازدواج .....
۱۴.....	۳. انتخاب همسر .....
۱۵.....	۴. ارزش ازدواج .....
۱۶.....	۵. آثار ازدواج .....
۱۷.....	۶. وظایف همسران .....
۲۴.....	نقش مادری .....
۲۵.....	۱. آداب آمیزش .....
۲۷.....	۲. اهمیت حیا در تربیت فرزند .....
۲۸.....	۳. تعلیم و تربیت .....
۲۸.....	۴. توجه به فرزندان .....
۲۹.....	۵. بازی با فرزندان .....
۳۰.....	نتیجه گیری .....

هر جا عالم دینی وجود داشته باشد ، رونق زندگی ، صفا و صمیمیت دیده می شود و با این وجود ، در دوران گذشته که غالب علمای دین ، آقایان بودند ، این خلا احساس می شد که خانم ها هم باید در کسوت طلبگی وارد اجتماع بشوند .

از تشکیل نخستین کلاس های خواهران در خانه ی علمای بزرگوار تا شکل گیری کامل حوزه های علمیه بانوان طبله ی بسیاری وارد اجتماع شدند . وجود این بانوان بزرگوار یکی از نیاز های جامعه ی اسلامی بود ، زیرا نیمی از قشر جامعه را خانم ها تشکیل می دهند ؛ یک خانم علاوه بر مسئولیتی که در خانه دارد ، خیلی راحت می تواند با دیدن زندگی خود و مخاطبان اطرافش ، به سبب آن حس عاطفه و صمیمیت ، راهی برای حل مشکلات آن ها بیابد . البته نه تنها ارائه ی راهکار ؛ زیرا گاهی در جامعه کسی فقط می خواهد یکی به او گوش دهد تا غم زدای دلش باشد یا اینکه ، همراحت باشد .

بانوی طبله با الگو گیری از حضرت فاطمه (س) و حضرت زینب (س) این مسئولیت خطیر را انجام می دهد .

برای یک طبله ، رفع مشکل هم نوع ، دغدغه است نه کار ؛ بلکه هدف هم دلی ، هم زبانی و درمان کردن درد است که یک طبله با زبان نرم و سخن شیرین و دل نواز صرفاً می تواند به همه ی این ها لباس اجرا پوشاند و جامعه ی خویش را از گزند های اجتماعی رها کند .

همان طور که گفتیم طلبگی شغل نیست ، بلکه ایثار و خدمت است ؛ پس یک بانوی طبله همچون جهاد گر و ایثار گری ، باید اول بر روی فضای خانواده ی خود کار کند و بذر محبت و صفا را در محیط خانه پراکنده سازد و با دقت و حوصله ی کافی و مواظبت ، به آن بذر آب دهد و نا ملایمات را کنار گذاشته و بر محور

۱۰. بین اذان و اقامه ؛ که فرزند ، حریص بر خونریزی خواهد بود .
  ۱۱. شب عید فطر ؛ که فرزند کثیر الشک خواهد بود .
  ۱۲. شب عید قربان ؛ که فرزندش شش انگشتی و یا چهار انگشتی خواهد بود .
  ۱۳. شب نیمهٔ شعبان ؛ که آن فرزند شوم و در صورتش نشان سیاهی خواهد بود .
  ۱۴. ساعات اولیهٔ شب ؛ که آن فرزند ساحر خواهد بود و دنیا را بر آخرت بر می‌گزیند .
  ۱۵. شیئی که فرد مقصد سفر دارد ؛ که آن فرزند مالش را به نا حق صرف می‌کند .
  ۱۶. شب چهارشنبه
۲. اهمیت حیا در تربیت فرزند

حیا ، عبارت از انفعال و محصور کردن نفس از ارتکاب محرمات شرعیه و قبایح عقلیه و عرفیه می‌باشد ؛ تا

اینکه انسان مورد سرزنش دیگران قرار نگیرد . (مجتبی تهرانی ، ادب الهی (تربیت فرزند) ، ص ۸۴)

این تعبیری که عرض می‌کنم ، در قرآن و روایات آمده است ؛ هر چند در روایات روشن تر بیان شده است ؛ ((حیا ، یک نوع پوشش برای روح است .)) (همان ، ص ۸۴)

مسئلهٔ حیا یک نقش زیر بنایی در امر تربیت دارد . پدر و مادر که به طور طبیعی ، دو مربّی دست اول فرزند خود هستند ، باید از حیای فطری فرزندانشان حراست کرده و آن را رشد دهنند ، نه اینکه خدای ناکرده با رفتار و گفتار خود ، حیای فطری فرزندانشان را نابود سازند .

تأکید می‌کنم که فرزند ، شرم و حیای ذاتی دارد . وظیفهٔ پدر و مادر این است که این حیا را رشد دهند ؛ رشد در همان روش‌های تربیت که عرض کردم و عبارت بود از : دیداری ، شنیداری ، رفتاری باید دقت کنند . اگر نعوذ بالله کاری کنند که پردهٔ حیای فرزندشان دریده شود ، بالاترین جنایت را در حق او کرده‌اند ؛ چرا که فرزندشان بعد از آنقابل مهار نیست .

هسته‌ی مرکزی تربیت مربوط به همین جاست. کسانی که اسیر هوای نفسانی شده و قصد پیاده کردن اهداف شیطانی را در جامعه دارند، از همین راه وارد می‌شوند. ترویج لا ابالي گری در ابعاد انسانی و الهی در محیط خانه، جامعه را به سوی بی‌بند و باری و پرده دری سوق می‌دهد. وقتی که پرده‌ی حیای جامعه دریده شود. دیگر ارتکاب هر جنایتی در آن جامعه عادی خواهد شد؛ همچنان که روایات ما با تعبیر ((فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ))، به آن اشاره کرده‌اند. (همان، ص ۹۰)

سعی می‌کنیم ما بقی مباحث مربوط به فرزند را به ذکر نمونه‌های عملی ذکر کنیم:

۳. تعلیم و تربیت

حضرت زینب (س) دختر دانشمند فاطمه زهرا (س) بود، طوری که او را عقیله‌ی بنی هاشم نامیده‌اند، او استاد علوم قرآنی بود. روزی مشغول تلاوت قرآن بود، در این هنگام پدرش علی (ع) صدای او را شنید. حضرت زینب (س) تفسیر بعضی از این آیات قرآنی را از پدرش سؤال می‌کند. علی (ع) به سختی تحت تأثیر هوش و ذکاوت درخشنان زینب (س) قرار گرفته، لذا اشاراتی به آینده‌ی دختر گرامی خود زینب (س) کرد. جریاناتی را که در پیش دارد یاد آور شد. حضرت زینب (س) در پاسخ پدر گفت: مادرم فاطمه (س) مرا به این مطالب آگاه کرد تا مرا برای فردایم آماده سازد. (حلیمه صفری، الگوهای رفتاری حضرت فاطمه زهرا (س)، ص ۱۸۶)

۴. توجه به فرزندان

روزی پیامبر (ص) به خانه‌ی فاطمه (س) رفت، چون به در خانه رسید دید دخترش فاطمه، مضطرب و ناراحت پشت در ایستاده است. آن حضرت فرمود: چرا اینجا ایستاده‌ای؟ فاطمه‌ی زهرا (س) با حالتی مضطرب عرض کرد: فرزندانم صبح زود بیرون رفته‌اند و تا کنون از آن‌ها هیچ خبری ندارم.

پیامبر (ص) به دنبال آن ها روانه شد ، چون به نزدیک غار جبل رسید ، آن ها را دید که در کمال سلامت و آرامش ، مشغول بازی هستند. آن ها را بر دوش گرفت و به سوی خانه ی فاطمه (س) آمد .

۵. بازی با فرزندان

نقل شده که حضرت زهرا (س) با فرزندش امام حسن (ع) بازی می کرد و او را بالا می انداخت و در قالب زیبای شعر به او می فرمود :

أَشْبِهُ أَبَاكَ يَا حَسَنَ
وَالْخَلْعُ عَنِ الْحَقِّ الرَّسَنْ

وَاعْبُدِ إِلَهًا ذَالِمَنْ
وَلَا تُوَالِ ذَالِمَنْ

(حسن جان ! مانند پدرت علی باش ، و ریسمان ظلمی را از گردن حق بردار . خدای احسان کننده را پرستش کن و با افراد دشمن و کینه توز دوستی مکن .)

آن گاه که امام حسین (ع) را دست نوازش می کرد ، می فرمود :

أَنْتَ شَبِيهُ بَابِي لَسْتَ شَبِيهِمَا بِعَلَىٰ

(حسین جان ، تو به پدرم رسول الله شباہت داری و به پدرت علی شبیه نیستی .) این در حالی بود که علی (ع) سخنان فاطمه (س) را می شنید و لبخند می زد . (همان ، ص ۱۹۵)

بر یک بانوی طلبه ، به عنوان هدایتگری برای جامعه ی اسلامی ، واجب است که در مسأله ی مهم تربیت فرزند ، بیشترین مجاهدت را به خرج داده ، و برای تربیت نسلی مهدی یاور از هیچ تلاشی فرو گذار نباشد .

از رموز موفقیت حضرت رسول (ص) در دعوت و رسالت خویش ، اخلاق نیکو و برخورد شایسته و جذاب با مردم بود ، و حسن خلق آن حضرت امتیاز بارز و مظهر رافت و رحمت بود .

پس اگر یک طلبه با کلام نرم و رفتار شایسته و گفتار مؤدبانه و جاذبه دار ، تحمل فراوان ، حلم . برداری و چهره‌ی گشاد و بشاش که از مظاهر حسن خلق اند ، در خانواده حضور داشته باشد ، به تبع می‌تواند تأثیر به سزاوی را در جامعه ایجاد نماید .

وقتی محبت خود را به دیگران می‌بخشد ، وقتی که با صبر و شکیبایی به مخاطب خویش پاسخ می‌گوید ، در واقع هم با زبان و هم با عمل خویش ، دین را تبلیغ می‌کند .

پس یک بانوی طلبه باید نه تنها در جامعه ، بلکه در خانواده هم بتواند با روندی درست ، مبلغی کوشان ، هم دل ، و هم زبان برای رساندن پیام دین به همه‌ی نقاط هستی باشد ؛ زیرا دین هیچ وقت توقف ندارد بلکه همیشه تازه و روشن است .

۱. اکبری ، محمود (۱۳۹۳) ، *صمیمانه با عروس و داماد (چاپ چهل و یک)* ، قم : نور الزهرا (س)
۲. باقر زاده بابلی ، عبد الرحمن (۱۳۸۱) ، *جمال سالکین (چاپ اول)* ، قم : تهذیب
۳. تهرانی ، مجتبی (۱۳۹۱) ، *ادب الهی (تربیت فرزند) (چاپ چهارم)* ، تهران : موسسه فرهنگی پژوهشی
مصالح الهی
۴. حکیم ، سید منذر (۱۳۹۳) ، *درسنامه زندگانی و سیره ای حضرت زهرا (س) (چاپ اول)* ، قم : هاجر
۵. رحیمی ، عباس (۱۳۹۰) ، *خانواده موفق (چاپ دوم)* ، قم : جمال
۶. رشید پور ، مجید (۱۳۸۸) ، *عوامل استحکام خانواده (چاپ سوم)* ، شهر :
۷. زیبایی نژاد ، محمد رضا (۱۳۹۱) ، *جایگاه خانواده و جنسیت در نظام تربیت رسمی (چاپ اول)* ، قم :
هاجر
۸. صفائی حائری ، علی (۱۳۹۱) ، *روابط متكامل زن و مرد (چاپ دهم)* ، شهر : لیله القدر
۹. صفری چافی ، حلیمه (۱۳۸۸) ، *الگوهای رفتاری حضرت فاطمه زهرا (س) (چاپ سوم)* ، قم : توحید
۱۰. علیمردانی ، نرگس (۱۳۹۰) ، *زلال حکمت (زندگی و سلوک بانو مجتهده نصرت ییگامین) (چاپ اول)*
، تهران : وزرا
۱۱. لک علی آبادی ، محمد (۱۳۹۲) ، *پرده نشین (چاپ سی ام)* ، قم : هنارس
۱۲. موسوی خمینی ، سید روح الله () ، *جهاد اکبر یا مبارزه با نفس ()* ، تهران : پیام آزادی
۱۳. میخبر ، سیما (۱۳۹۱) ، *ریحانه ای بهشتی یا فرزند صالح (چاپ صد و بیست و یک)* ، قم : نور الزهرا
(س)